

Roll No.

Total No. of Pages : 04

Total No. of Questions : 9

B.Tech.(AI&DS/AI&ML/CS/DS/ETE) (CSE)/(ECE) (Sem.-4)

UNIVERSAL HUMAN VALUES

Subject Code : HSMC-122-18

M.Code : 77630

Date of Examination : 22-05-2025

Time : 3 Hrs.

Max. Marks :60

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES :

1. **Section-A** is compulsory.
3. **Section-B** contains **FIVE** questions of **FOUR** marks each attempt all the questions.
4. **Section-C** contains **FIVE** questions of **SIX** marks each attempt all the questions.

SECTION-A

$$(10 \times 1 = 10)$$

1. Fill in the blanks :

- a) Self-exploration is the process for Education.
ਆਤਮ-ਅਧਯਯਨ शिक्षा के लिए प्रक्रिया है।
ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ सिੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ।
- b) is a feeling of having more than required physical facilities.
..... भौतिक सुविधाओं की आवश्यकता से अधिक होने की भावना है।
..... ਭੌਤਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।
- c) is the foundational value in relationships.
..... रिश्तों में मूलभूत मूल्य है।
..... ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁੱਲ ਹੈ।
- d) Justice is Harmony in
न्याय में सामंजस्य है।
ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਹੈ।

e) There are orders in Nature.

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਹਨ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚਆਦੇਸ਼ ਹਨ।

True and False :

f) Existence is nature submerged in space.

ਅਸਤਿਤਵ ਅੰਤਰਿਕਸ਼ ਮੇਂ ਡੁੱਬੇ ਹੁਏ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ।

ਅਸਤਿਤਵ ਖਲਾਅ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ ਹੋਈ ਕੁਦਰਤ ਹੈ।

g) There is no self-regulation in nature.

ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਕੋਈ ਆਤਮ ਨਿਯਮਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਤਮ ਨਿਯਮਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

h) Developing ethical competence in individual ensures professional ethics.

ਵ्यक्ति में नैतिक क्षमता का विकास पेशेवर नैतिकता सुनिश्चित करता है।

ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਪੱਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

i) Holistic technologies should be eco-friendly and people-friendly.

समग्र प्रौद्योगिकियों पर्यावरण के अनुकूल और लोगों के अनुकूल होना चाहिए।

ਸਰਬਾਂਗੀ ਤਕਨੀਕਾਂ ਪਰਿਆਵਰਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

j) The value “care” is related with body.

मूल्य “ध्यान” शरीर के साथ संबंधित है।

ਮੁੱਲ ਧਿਆਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

SECTION-B

(5 × 4 = 20)

2. Explain self-organisation and health.

आत्म संगठन और स्वास्थ्य के बारे में बताएं।

ਆਤਮ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

3. Explain harmony in family.

परिवार में तालमेल के बारे में बताएं।

ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ।

4. What are the basic guidelines of value education ?

मूल्य शिक्षा की बुनियादी दिशानिर्देश क्या हैं?

ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਦਿਸ਼ਾਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ?

5. What is prosperity? What is the difference between prosperity and wealth?

समृद्धि क्या है? समृद्धि और धन के बीच क्या अंतर है?

ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕੀ ਹੈ? ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

6. Differentiate between intention and competence. How do we come to confuse between the two ?

इरादा और क्षमता के बीच क्या अंतर है? कैसे हम गलती करते हैं?

ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

SECTION-C

(5 × 6 = 30)

7. What are the broad holistic criteria for evaluation of technologies, management models and production systems ?

प्रौद्योगिकी, प्रबंधन मॉडल और उत्पादन प्रणालियों के मूल्यांकन के लिए व्यापक समग्र मापदंड क्या हैं?

ਸਰਬਾਂਗੀ ਤਕਨੀਕੀ, ਪਰਬੰਧਨ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਜੋਖਾ ਲੀ ਇਵਆਪਕ ਮਾਪਦੰਡ ਕੀ ਹਨ?

8. What are the four orders in nature ? Explain.

प्रकृति में चार आदेश क्या हैं? समझाओ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਸਮਝਾਓ।

9. What do you mean by universal human order ? What could be your role in moving towards it ?

ਆਪ ਸਾਰ्वਭੌਮਿਕ ਮਾਨਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸਦੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਵਭੌਮਿਕ ਮਾਨਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਲੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ?

10. What have been your achievements through this course ? List the achievements in your thought, behaviour and work.

ਇਸ ਪਾਠ੍ਯਕ੍ਰਮ ਦੇ ਆਪਣੀ ਕੀ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਰਹੀ ਹਨ ? ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ।

11. List some suggestions to make value education more effective in the present scenario.

ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਆਰ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ।

Note : Any student found attempting answer sheet from any other person(s), using incriminating material or involved in any wrong activity reported by evaluator shall be treated under UMC provisions.

Student found sharing the question paper(s)/answer sheet on digital media or with any other person or any organization/institution shall also be treated under UMC.

Any student found making any change/addition/modification in contents of scanned copy of answer sheet and original answer sheet, shall be covered under UMC provisions.